

Nabucco. – două versiuni concomitente, în același oraș

Premiera clujeană *Nabucodonosor*, la Opera Română, este un spectacol care lasă muzica să fie pusă în valoare. Afirmăția pare gratuită – dar, cunoscând versiuni anterioare, chiar de pe aceeași scenă, această atitudine este semnificativă (cu ani în urmă, regizorul Viorel Gomboșiu așeza acțiunea, zguduitor, într-un lagăr de exterminare). Regia Rodicăi Popescu-Moisa (care semnează și concepția scenografică) servește, prin fiecare detaliu, muzica lui Verdi – fără ca desfășurarea să devină statică. Bunăoară, în corul *Va, pensiero*, mesajul este potențat de imaginea unui copil în față, concordant ritmicii muzicale. Scenografia afirmă, predominant, polaritatea alb-negru (evrei-babilonieni), iar caracterele lui *Nabucco* și *Abigail* se exprimă prin roșu; abaterile cromatice îmbogățesc componenta vizuală.

Comparația cea mai „la îndemână” se poate face, acum, cu *Nabucco* de pe scena Operei Maghiare clujene – a cărei premieră avusese loc în mai 1999, în regia lui András Kürthy, cu decoruri de István Madarassy (ambii din Budapesta), cu costume de Maria Bodor. Spectacularul – fastuos (intrarea regelui, pe car) ori naturalist (distrugerea templului) – este realizat, pe scena maghiară, cu profesionalism. Dar sobrietatea de pe scena Operei Române a reușit să fie la fel de convingătoare. La Opera Maghiară, așa-numita „animație cu nisip”, înfățișând portrete semite – realizator: Ferenc Cakó (Budapesta) – a fost o demonstrație de virtuozitate plastică minunată în sine, dar care a eclipsat uvertura. În ambele versiuni, în diferite ipostaze, focul sacru este purtător de mesaj, unind – atunci și acum, prin destin istoric și prin artă – popoarele. Un punct comun al celor două spectacole recente este și

prezența sopranei Erzsébet B. Konrád, în rolul *Abigail*. Grație întâmplării, solista de la Opera Maghiară, aflată în plină maturitate artistică, a ajuns, în același oraș, pe scena Operei Române, cu acest rol de mare dificultate. Stăpânind rolul pe deplin, Erzsébet B. Konrád s-a dovedit la înălțime. Deosebit de expresivă a fost interpretarea ariei din actul al doilea, dată de calitatea dinamicii piano – nuanțând personajul prin tandrețe.

Baritonul Gheorghe Mogoșan, în rolul titular, s-a arătat a fi un demn continuator al antecesorilor săi clujeni. Fără a subaprecia realizările sale de până acum, se poate spune că la premieră s-a întrecut pe sine – prin plenitudinea vocii, frazarea amplă, dinamismul scenic. În rolul pretențios al marelui preot *Zaharia*, glasul basului Mircea Sâmpetrean a fost, de această dată, obosit. Pe cealaltă scenă, performanțele baritonului János Molnár și ale basului Péter Hercz au fost vrednice de altitudinea personajelor. În rolul *Fenena*, Monica Matei-Denițiu, respectiv Maria Molnár se înscriu pe linia unor predecesoare ajunse departe, ca Liliana Bizineche sau Carmen Oprișanu. Tenorii Valeriu Turcu și Domokos Kiss s-au integrat, cu elan, în distribuțiile cvasiomogene.

Ansamblurile corale de la cele două opere – pregătite de Tiberiu Popa, respectiv, Adrienne Laskay – au oferit maximum posibil.

La pupitrul dirijoral, Petre Sbârcea și Béla Hary s-au identificat cu partitura verdiană.

Să mai subliniem că existența simultană, în același oraș, a acestui titlu, în două versiuni de spectacol este, probabil, unică în lume. Iar reacția publicului este, în acest caz, pe măsura faptului. Surprinzătoare a fost prezența numeroasă a copiilor din sală, la ambele instituții, ca o dovadă că *Nabucco* este considerat de publicul matur drept capodoperă ce trebuie cunoscută de timpuriu.

Va, pensiero: concretizare scenică a pământului și apei (Opera Maghiară) sau sugestia aerului și focului, prin cerul înstelat (Opera Română). „Cerul instelat deasupra noastră și legea morală în noi”...